

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 362/2019 -17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Čurillom, Hlavná 11, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 4 C 238/2007-276 zo 7. júna 2016, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 8 Co 186/2016-345 z 28. novembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 138/2017 z 21. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola elektronicky 10. októbra 2018 doručená ústavná sťažnosť, ktorú 8. októbra 2018 podala elektronicky

██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej v záhlaví označených práv postupom a rozsudkom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 238/2007-276 zo 7. júna 2016, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Co 186/2016-345 z 28. novembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 138/2017 z 21. júna 2018.

2. Z predloženej ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sa žalobca v konaní vedenom okresným súdom proti sťažovateľke ako žalovanej domáhal zaplataenia sumy 19 051,82 eur s príslušenstvom z titulu neuhradených faktúr za poskytnuté služby, a to stavebné práce na jej rodinnom dome vyplývajúce zo zmluvy o dielo. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že *„žalobca vykonával pre žalovanú stavebné práce na rodinnom dome na ulici ██████████ ██████████. Práce boli realizované v I. a II. etape spôsobom ako je vyššie uvedené a ani podľa žalovanej v I. etape neboli zistené nedostatky. Problémy začali nezaplatením faktúry číslo 20060904 splatnej 21.9.2006, kedy žalobca vyúčtoval žalovanej za vykonané práce na stavbe rodinného domu za obdobie od 5.6.2006 - do 7.9.2006 celkovú sumu 25.935,40 eura... Súčasťou faktúry je krycí list čerpania za obdobie od 5.6.2006 do 7.9.2006 ... Prílohu krycieho listu tvorí súpis vykonaných prác za obdobie od 5.6.2006 do 7.9.2006... Faktúra je odporkyňou podpísaná, teda to svedčí o úrovni jednania účastníkov a vec nepotrebuje ďalší komentár, ďalej faktúry č. 20070107 splatnou 26.1.2007, ktorou navrhovateľ vyúčtoval odporkyni za vykonané práce na stavbe rodinného domu za obdobie od 2.1.2007 – do 12.1.2007 celkovú sumu 5.774,25 eura... Súčasťou faktúry je krycí list čerpania za obdobie od 2.1.2007 do 12.1.2007... Prílohu krycieho listu tvorí súpis vykonaných prác za obdobie od 2.1.2007 do 12.1.2007...“*. V nadväznosti na uvedené okresný súd konštatoval, že *„skutočnosť, že práce boli vykonané nie je sporné. V tomto štádiu netvorí predmet konania otázka I. etapy, predmet tvoria práce z faktúry č. 20060904 (na sumu 781.330,- Sk z ktorej odporkyňa zaplatila 381.330,- Sk), teda rozdiel v nedoplatku na sume 13.277,57 eura (400.000,- Sk), a faktúra č. 20070107 na sumu 5.774,25 eura... Medzi účastníkmi bola dobrá - korektná spolupráca, pričom tento stav aj napriek súdnemu konaniu pokračuje, pretože vzájomné vytýkané spory v odstraňovaní závad - nedostatkov*

iba toto potvrdzujú, nakoľko žalovaná žalobcovi vytýkala aj nedostatky za práce, ktoré tento nevykonával, jemu vytýkané nedostatky odstránil. Bez povšimnutia nemôže zostať tá skutočnosť, že žalobca sa nebránil ani znaleckému dokazovaniu na nedostatky, ak žalovaná má za to, že práce boli vykonané nekvalitne. Teda tento stav nenastal, zostalo to v rovine konštatovania. Predmet sporu nepožadoval ani konanie pred súdom, pretože vo veci sporové strany neuviedli žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok, že žalobca nevykoná práce, prípadne aby tieto vykonal nekvalitne, pretože žalovaná sa do rodinného domu nasťahovala 1.12.2007, tento obýva, preto toto samo svedčí o úrovni vykonaných prác. Vzhľadom aj na osobné prejavy sporových strán došlo k tomu, že niektoré práce neboli odovzdané, čo sporové strany potvrdili, avšak toto nemá za následok, že tieto neboli vykonané, prípadne nekvalitne, resp., že toto má za následok, že žalovaná z toho dôvodu nie je povinná žalobcovi zaplatiť už citované faktúry, pretože spôsob vykonania nie je sporný. Taktiež nie je možné sa stotožniť so slovami žalovanej, že žalobcovi nevzniklo ani len právo fakturovať ním vykonané práce, nakoľko s poukazom na absenciu odovzdania a prevzatia diela v súlade s platnou právnou úpravou sa pohľadávka ceny diela nestala splatnou, pretože problém začal, až keď sa žalobca domáhal zaplataenia faktúry za vykonané práce, ktoré sú špecifikované aj na obdobie.“. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku taktiež reagoval na námietku sťažovateľky, prečo nepripustil ďalšie dokazovanie, ktoré podľa jeho názoru „nerieši predmet sporu, naviac odporkyňa v dome býva, preto v tomto štádiu vykonávať ďalšie dokazovanie je bezpredmetné, pričom odporkyňa mohla už pred nasťahovaním sa do rodinného domu, prípadne neskôr ako začalo nedorozumenie (sporové konanie) medzi účastníkmi požiadať o znalecké dokazovanie na vykonané práce, avšak k tomu nedošlo, preto v tomto štádiu už toto nemá význam... Postupom žalovanej došlo k tomu, že predmet sporu sa v prevažnej miere odročoval z dôvodov na jej strane a riešenie odsúvalo. Tento stav konania vec nevyriešil, iba konanie predražil, preto nemožno hovoriť ani o hospodárnosti konania. Žalobca má právo, aby o jeho návrhu bolo v primeranom čase rozhodnuté, súd vo veci rozhodol spôsobom a za procesných podmienok ako je uvedené, žalobe vyhovel, nakoľko zo vzniknutého záväzkového vzťahu navrhovateľ má právo na zaplataenie sumy, za vykonané práce podľa faktúr ako je vyššie uvedené. Preto na základe vyššie uvedených skutočností súd za základ pri rozhodovaní zobral už citované

faktúry (vykonané práce) a v tejto intencii rozhodol. Opak dôkazu v konaní nebol preukázaný.“.

3. Na základe odvolania sťažovateľky, v ktorom namietala, že „*súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, postupoval nezákonne, protiústavné, porušujúc základné a elementárne práva účastníkov konania, výsledkom čoho je nezákonné a nepreskúmateľné rozhodnutie“*, krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) potvrdil, pričom v jeho odôvodnení na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozsudku konštatoval, že „*podľa ustanovenia § 488 OZ, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Podľa ustanovenia § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.“*. Vo vzťahu k odvolacej námietke sťažovateľky týkajúcej sa dĺžky konania súdu prvej inštancie poukázal na časť jeho odôvodnenia, v ktorej zvýraznil, že „*z obsahu spisu nakoniec vyplýva, že k predĺženiu dĺžky konania spôsobenej žalovanou dochádzalo odročením pojednávaní z dôvodov na strane žalovanej (pojednávania dňa 19.03.2008...)*. Po tom ako bol rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 04. mája 2010 sp. zn. 4C/238/2007-172 uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. októbra 2011 sp. zn. 8Co/134/2010 zrušený a vec sa vrátila súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, opätovne došlo k predĺženiu dĺžky konania zo strany žalovanej a to odročením pojednávaní (pojednávania dňa 28.02.2012...). Žalovaná bola tiež viackrát bezvýsledne vyzývaná ku konkretizovaniu prác ktoré zaplatila (výzva zo dňa 28.12.2011...)“. Odvolací súd sa nestotožnil ani s ďalšou odvolacou námietkou sťažovateľky, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, keď konštatoval, že „*čo sa týka prvej faktúry č. 20060904 so splatnosťou 21.09.2006, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že podpis žalovanej na tejto faktúre vyjadruje súhlas s jej obsahom, nie ako tvrdí žalovaná v odvolacej námietke, že tento podpis znamená len prevzatie tohto účtovného fakturačného podkladu. Možno sa stotožniť aj s názorom súdu prvej inštancie v tejto súvislosti, že podpis žalovanej na faktúre svedčí o úrovni jednania účastníkov. Za tohto stavu nemožno vyčítať súdu prvej inštancie jeho záver, že ďalšie vykonávanie dokazovania už nemá význam,*

či opodstatnenie z pohľadu prejavov sporových strán. Následné zistenie väd, či skutočnosť, že zo stavby došlo k odcudzeniu niektorých vecí, nemôže mať vplyv na úhradu tejto faktúry. Čo sa týka druhej faktúry č. 20070107 so splatnosťou 26.01.2007, povinnosť jej úhrady súd prvej inštancie rovnako náležitým spôsobom odôvodnil. Za významné treba považovať zistenie súdu prvej inštancie, že súčasťou každej faktúry bol krycí list čerpania za obdobie 02.01.2007 - 12.01.2007 (v prípade prvej faktúry bol jej súčasťou krycí list za obdobie 05.06.2006 - 07.09.2006) a prílohou krycieho listu bol súpis vykonaných prác za konkrétne obdobie. Ak teda žalovaná v konaní namietala, že na úradu niektorých hore špecifikovaných prác žalobca nemá nárok, z hľadiska unesenia dôkazného bremena bolo jej povinnosťou v tomto konaní svoje tvrdenia náležite preukázať.

Čo sa týka odvolacej námietky poukazujúcej na výslovnú úpravu platobných podmienok, či definovania riadne dokončeného diela, k tej treba uviesť, že sa vzťahuje na vykonanie prác v prvej etape na základe Zmluvy o diele č. 4/2004 zo dňa 31.05.2004, ktorá nie je predmetom tohto konania. Podmienky, za ktorých boli vykonané ďalšie vykonané práce boli následne predmetom inej dohody. O tom, že tieto dohody týkajúce sa prvej etapy a prípadných ďalších etáp totožné neboli vyplýva z vyjadrenia samotnej žalovanej, ktorá nenamietala fakturáciu ďalších vykonávaných prác zo strany žalobcu po častiach. Poukazovanie na skutočnosť, že následne dielo nebolo riadne dokončené, či na konečnú faktúru, čo vyplýva zo skôr uzatvorenej písomnej zmluvy o diele č. 4/2004 zo dňa 31.05.2004 je teda bez právneho významu.

Napokon žalovaná v podanom odvolaní zvyrazňuje, že pristupovala k jednotlivým úhradám faktúr ad hoc v záujme riadneho a včasného ukončenia prác. Záver odvolateľky v tom smere, že takéto správanie z jej strany bolo prirodzené a logické je napokon v súlade so záverom súdu prvej inštancie svedčiacom o úrovni jednaní účastníkov. Všetko uvedené nasvedčuje tomu, že medzi žalobcom a žalovanou po celý čas ich zmluvného vzťahu dominoval prvok dohody.“.

4. Dovolanie sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP, v ktorom namietala neuskutočnenie znaleckého dokazovania a v ktorom poukázala na prípadné dovolacie dôvody v súlade s dikciou ustanovenia § 432 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol pre neprípustnosť

podľa § 447 písm. f) CSP a v jeho odôvodnení konštatoval, že vadou zmätočnosti konanie pred krajským súdom postihnuté nebolo; „dovolateľka mala za to, že je povinnosťou súdu svoje rozhodnutia riadne odôvodniť a vysporiadať sa so všetkými námietkami strán. V prejednávanej veci sa odvolací súd v odôvodnení svojho (dovoláním napadnutého) rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci. V tomto prípade preto ich nie je potrebné opakovať, keďže ani zo strany odvolateľky neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a v odôvodnení sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, takýto postup bol plne v súlade s § 387 ods. 2 CSP; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje podrobné vysvetlenie dôvodov, na ktorých založil svoje rozhodnutie a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. Súd prvej inštancie sa zaoberal všetkými podstatnými námietkami, ktoré mali vplyv na rozhodnutie v spore. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP tak v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.“ Dovolací súd sa v rámci odôvodnenia svojho uznesenia vyjadril aj „k námietkam dovolateľky týkajúcich sa nedostatočného zistenia rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonania všetkých navrhovaných dôkazov (alebo nesprávneho vyhodnotenie niektorého dôkazu najvyšší súd už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že nie sú dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania)... Podľa názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.“. V závere dovolací súd konštatoval, že

„je nepochybné, že žalovaná podala dovolanie, ktoré má náležitosti v zmysle § 428 CSP (nie je preto daný dôvod pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d/ CSP), v jej dovolaní ale absentuje iná zákonom požadovaná náležitosť - dovolacie dôvody v ňom nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP“.

5. S uvedenými závermi všeobecných súdov sťažovateľka nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti opätovne tvrdí, že okresný súd bol povinný vykonať dokazovanie pripojením listinných dôkazov, výsluchom svedkov, prípadne uskutočnením ohliadky na mieste samom, ale predovšetkým vykonaním znaleckého dokazovania znalcom z príslušného odboru na posúdenie odborných otázok. Odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu preto považuje za také, ktoré nespĺňa náležitosti predpísané zákonom, a tým ani požiadavku, aby bolo jasné, zrozumiteľné a preskúmateľné. Krajskému súdu navyše vytýka, že sa nekriticky a v rozpore s platnou právnou úpravou vysporiadal s absenciou znaleckého dokazovania, čím bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ ide o námietky vzťahujúce sa na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, sťažovateľka je presvedčená, že ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

6. Na základe uvedeného sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jej základné právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) bolo rozsudkami všeobecných súdov porušené a aby ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň sťažovateľka požaduje odložiť vykonateľnosť napadnutých rozsudkov okresného súdu a krajského súdu. Sťažovateľka sa v petite ústavnej sťažnosti domáha, aby ústavný súd v náleze vyslovil aj porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

postupom okresného súdu aj krajského súdu, prikázal krajskému súdu, po zrušení predmetného rozhodnutia v napadnutom konaní, konať bez zbytočných prietáhov a priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

13. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

III.

14. Sťažovateľka je presvedčená, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov sú neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

15. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

16. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

17. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

18. V rámci predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd so zreteľom na sťažovateľkou uplatnenú argumentáciu (bod 5) dospel k názoru, že nie je opodstatnená.

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového

základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

20. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 3) ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie (bod 2), pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu vzhľadom na jeho právomoci (kompetencie) v odvolacom konaní boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa ústavný súd presvedčil, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

21. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa dokazovania vykonaného všeobecnými súdmi ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že pri preskúmaní ústavnosti rozhodnutí vydaných vo všeobecnom súdnictve nevykonáva dokazovanie, nepreukazuje skutkové okolnosti prípadu tak ako všeobecný súd, lebo ústavný súd je súdom práva, a nie faktov. Ústavnému súdu v zmysle jeho ustálenej judikatúry zásadne neprislúcha hodnotiť ani prednesy či vyjadrenia fyzických osôb a právnických osôb, výsluchy strán, výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie, predložené listiny a iné dôkazy, resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základné zásady ústnosti a bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady

na zistenie materiálnej pravdy (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ všeobecné súdy ústavné garancie vyplývajúce najmä z čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011).

22. Pod právom na spravodlivý súdny proces vo vzťahu k vykonávaniu dokazovania preto treba rozumieť, že účastníkovi konania musí byť poskytnutá možnosť podieľať sa zákonom ustanoveným spôsobom na dokazovaní, čo znamená dôkazy navrhovať, byť prítomný na vykonávaní dokazovania vrátane práva klásť účastníkom otázky a k navrhovaným a už vykonávaným dôkazom sa vyjadrovať (III. ÚS 60/04). Do obsahu tohto práva však nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

23. Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným (I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

24. Keďže v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

25. Ako bolo uvedené, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Posúdenie tejto otázky je teda vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016), resp. Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy preto nie je povinnosť dovolacieho súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V opačnom prípade by totiž dovolací súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku vôbec boli naplnené (m. m. III. ÚS 9/2019).

26. Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade najvyšší súd dovolanie sťažovateľky, ktorým napadla rozsudok krajského súdu, riadne preskúmal, no keďže dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania nezistil, následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného opravného prostriedku a rozhodol o ňom spôsobom, ktorý mu Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 447 písm. f) vyslovene umožňuje (bod 4).

27. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj túto časť ústavnej sťažnosti.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu

28. Bez potreby bližšieho rozboru označených práv sťažovateľky ústavný súd uvádza, že pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutými konaniami a postupom všeobecných súdov, potom je potrebné upozorniť, že účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že „účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“ (pozri II. ÚS 26/95).

29. Vec sťažovateľky bola v čase podania ústavnej sťažnosti krajským súdom už právoplatne rozhodnutá a zároveň už bolo právoplatne rozhodnuté aj najvyšším súdom o jej dovolaní, a to rozhodnutiami všeobecných súdov, kópie ktorých sťažovateľka priložila k ústavnej sťažnosti. Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť v čase, keď bolo konanie pred krajským súdom (resp. napadnuté konania pred všeobecnými súdmi) skončené, a teda právna neistota sťažovateľky bola v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu odstránená. Toto konštatovanie je súladné s konštantnou a jednoznačnou judikatúrou ústavného súdu, v zmysle ktorej opodstatnená je sťažnosť na prietahy v konaní pred súdom adresovaná ústavnému súdu len vtedy, pokiaľ sťažovateľ nedisponuje právoplatným rozhodnutím vzídeným z konania, ktorého sa namietané prietahy týkajú. Ústavný súd nemá dôvod sa od tejto rokmi potvrdzovanej judikatúry ústavného súdu odkloniť.

30. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2019